

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Baptistae Bvrgi De Dominio Ser[enissi]mae Genvensis Reip. In Mari Ligvstico Libri. II.

Borgo, Pietro Battista

Romae, 1641

Præfatio, operis argumentum, & diuisio, quid Mare, quid Dominium, & quid
Maris Dominium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13096

PETRI BAPTISTÆ BV RGI
DE DOMINIO
SERENISSIMÆ
GENVENSIS REIPUBLICÆ
IN MARI LIGVSTICO.

Liber Primus.

*Præfatio, operis argumentum, & divisio.
Quid Mare, quid Dominium,
& quid Maris Dominium.*

INTER sævas, horribilesque
tempestates, quibus Christia-
na fuit agitata Resp. nulla, vt
opinor, eâ aut vehementior,
aut periculosior, aut diutur-
nior fuit, quæ ab Oriente
exorta, Sarracenorum illu-
uiem in Christianum orbem impegit. Si reliquas
namque memoria repetamus, aut Reip. partem
tantum inueniemus afflictam, aut vexatam po-
tius rerum summam, quam concussam animad-
uertemus; aut periculum breui, feliciterque eua-
nuisse videbimus. At hæc dicto citius, rapidus
quasi turbo cuncta prope percurrit, pluraq; sæcula

A pro-

2 De Dominio Ser.^{ma} Gen. Reip.

prouincias, regnaque nonnulla, quæ modo iterum Christum adorant, iugo miserrimæ seruitutis oppressit. Vix etenim perfidus Mahometes pestilentis superstitionis virus euomuit, cum eo infecti Sarraceni, non argumentis, quibus non poterant, sed armis cœperunt impietatem propagare. Iamque torrentis more vastata magna Asia parte, subactis Africa nobilioribus prouincijs, potitque eius litoribus, quæ spectant ad Septentriones, Europam aggredi destinarent, cum classibus vndique accurrentes, repente obsedere Mediterraneum; primumque excurrere, prædari, piraticam facere; mox crescentibus viribus, & cum fortuna regnandi libidine, maximos exercitus exponere, regna inuadere, occupare. Non sustinuit bellicosissimæ gentis impetum labans Romanum Imperium, cuius Cæsares, dum id excitabatur, incendium restinguere neglexerant: & post Græci maris Insulas serè omnes, in eo, quod Italiam alluit, occupata est ab his barbaris Sicilia, Sardinia, Corsica, occupata sunt Baleares, ipsæ occupatae sunt Hispaniæ, quæ alias tam diu Romanos exercuerant, & afflictæ Italia, Galliaque sui partem illis cessere. Cuncta igitur passim hæc pestis infecerat. Obsessum mare, sublata commercia, profugi Summi Pontifices, Vrbs Roma, templaque Sanctissimorum Apostolorum violata, direpta, incensa, miserandam Reip. faciem exprimebāt. Neque spes affulgebat vlla a metu ruinæ,

a ser-

In Mari Ligustico. Lib. I. 3

a feruitutis fluctibus emergendi, cum attrita adeo, & discordes Christianorum vires essent, Sarracenorum adeo valida, & prompta, vt desperata omnino salus Reip. censeretur. Sicut enim sperare non possumus fore, vt æger conualescat, quem non solum violentia grauissimi morbi prostermit, verum naturales etiam destituunt facultates; ita restitui Christiana Resp. non posse videbatur, quam non impetus duntaxat terribilis hostis inuaserat, sed proprij etiam Principes, ciuilibus bellis, internecinisque discordijs impliciti, quodammodo prodebant. Tum insperato, & gratuito diuinæ clementiæ dono, Genuenses nostri, Pisani, ac Veneti, instructis classibus, aduersus sacrilegos prodire sunt ausi; quibus sæpius fufis, eiectisq; e Corsica, Sardinia, & Sicilia, tuta præstita est nauigatio, & sunt instaurata commercia. Qualem tunc temporis fuisse, putabimus horum populorum gloriam? quales reliquorum Christianorum plausus? quale obsequium erga eos, qui eius pestis proffigandæ, pacisq; & quietis restituendæ authores extiterant? Receptâ postmodum eorundem adiumento Syriâ, cum Christiana Resp. a diutina oppressione respiraret, Genuensibus inferum, superum Venetis mare tutandum obtigit, cum Pisani post longum, dubiumq; bellum, a nostris iniuriarum vlciscentibus victi, succubuissent. Hinc victor vterque populus Genuensis & Venetus, ad am-

4 De Dominio Ser.^{ma} Gen. Reip.

plificandam Rem Christianam intentus, maximo ipsius commodo, sui primum maris navigationem fida custodia securam reddidit; inde susceptis in Orientales regiones expeditionibus; non modo Sarracenorum insolentiam, audaciamque compressit, verum colonijs etiam deductis, extructisq; arcibus, quasi frenis coërcuit, & compescuit. Præclara itaque horum populorum facinora, relataq; ab ijs præmia, ob egregie nauatam Reip. operam celebres nobis proponunt historia, cum ad æternam illorum gloriam, tum vt exemplo sint, æmulationemq; excitent, qua pijs insistentes vestigijs, bene de Rep. mereamur. Quæ cum nota sint lippis & tonforibus, vt in prouerbio est, eos latuisse non puto, quos nescio qua ratione ductos, dominium horum populorum maritimum, tanta cum Reip. vtilitate comparatum tractatumque, tot seculorum iudicio receptum & approbatum, de suo, si Dijs placeat, tribunali citantes, quasi ad trutinam examinare, ac tanquam iniustum condemnare non puduit: quorum aliqui non recta, aut Genuensium, aut Venetorum maritimum dominium in simulare sunt ausi, præuidentes inclytis, nobilissimisq; gentibus, a calumnijs nullam inuri maculam posse; sed quasi ex insidijs, dominium maris generatim adorti, fallaci simulatione, obsoletam, proscripamque de maris communione opinionem obtendentes, videri nolunt Genuenses, Ven-

ne-

In Mari Ligustico. Lib. I. 5

netosque, atque alios maris Dominos, suo dominio spoliare, dum illos iniquos occupatores declarant; sed mare in libertatem asserere, vt libertatis specioso nomini applaudatur: Confidentius alij, contra Venetos data opera scripserunt, quibus acriter ac erudite, a viris doctissimis responsum est. Contra Genuenses vero aperte prodijt nemo, veritaque est inuidentium, & calumniantium malitia, iustitiam causę: ideoque factum est, vt illorum partes nemo defendendas susceperit, quod opus esse minime videretur. Cum tamen radices cuiusque generis maritimi dominij petant, quę ab huiuscemodi hominibus afferuntur, calumnię, asperganturq; eorũ scripta dictionibus, quę nostrum Ligustini sinus imperiũ vellicat, ea dilui oportere existimaui, ne silentes mussitantesue causę nostrę diffidere videremur. Tum maxime, quia hoc magni est momenti, & qua nostrã Remp. tangit, & qua recolendã maiorum nostrorum memoriam, qui iniustę occupationis accusantur, offendit, & condemnat. Scilicet veteres Ligures summa in Deum pietate, in patriam charitate impulsı, barbaro hostiliq; sanguine adauctos Ligusticos fluctus, non ideo classibus conclusere, & ab impia Sarracenorũ tyrannide, iusto nostro dominio vindicarunt, vt nos pium facinus, ab otiosis hominibus iniquitatis argui, nobisque abripi per desidiã, partum nostrorum virtute, imperium patere.

6 De Dominio Ser.^{ma} Gen. Reip.

teremur: sed vt qui eorū laboribus fruimur, eos etiam a calumnijs tueremur. Quod vt pro viribus præstem, Dominiū Sereniss. Genuensis Reip. in mari Ligustico, scripto defendendū recepi, quod veteres Ligures iustissimis armis sibi cōpararunt: munus mehercule arduum mihi, & perdifficile, sed quod alacri animo aggredior, confidens, vt ipsius causæ iustitiâ, & debita in patriam charitate facilius euadat. Ac vt rem totam perficiam, pauca admodum ponere decreui, eaque recepta sine controuersia, vt radicitus omnes extirpentur calumniæ, nullusque hæsitatiōni locus relinquatur. In duas itaque partes totam disceptationem mihi diuidendam esse proposui: quarum, priore maris haberi posse dominium demonstretur, refellaturque eius communio: posteriore Reip. nostræ Imperium in mari Ligustico ostendatur. Priorem autem partem rursus ita partitus sum, vt prius dominium maris euidentissimis argumentis stabiliam, fulciamque, quo facilius opinionis, quæ de eiusdem communione, circumfertur, fallacia detegatur: inde hanc ipsam opinionem confutem: postremum, quale sit dominium maris, quomodo acquiratur & conseruetur, quique sint eius effectus, determinem, ac definiam. In posteriore vero (præfatus quæ necessaria ad propositum sunt) totus ero in docendo titulum, quo Serenissima Genuensis Resp. Ligusticum possidet, afferendisque testimonijs, qui-

In Mari Ligustico. Lib. I. 7

quibus hoc dominium probatur, & medijs, quibus conseruatur; demumque refellendis, quæ in contrariū adducuntur. Ac vt ad opus aggrediar, ne vocabulis explicandis posthac distineamur, quid Maris, quid Dominij nomine intelligam, præfabor. Mare itaque (quod elementum aquæ ab Aristotele esse censetur) ¹ appellatæ sunt a Summo Motore congregationes aquarum, quas vnū in locum congregari iusserat, definiturq; ² ab Isidoro *aquarum generalis esse collectio*, vt sub hoc vocabulo, ³ quod elementum totum significat, particularia maria, Mediterraneum, Atlanticū, Balthicum, Persicum, Indicum, cæteraque deinceps, quæ totius maris sunt partes homogeneæ, contineantur. ⁴ Dominium autem pono, *ius esse de re corporali perfecte disponendi, nisi lege prohibeatur*, vt cum maris haberi dominium dixerō, tale ius in mari haberi intelligatur.

1. Secundo mecor. c. 2.

2. Gen. 1. 10.

3. Etym. l. 13. c. 14.

4. Isidor. different. lib. in verb. mare.

5. Bart. in l. ff. quis, vi. §. Differentia, ff. de acquir. possess. cū quo transeunt DD. Schneiden. in §. Singulorū, nu. 2. Init. de rer. diuis.

*Mare a Deo fuisse donatum humano generi,
& eius factam deinceps inter homines
diuisionem, diuinis Oraculis
esse approbatam.*

CAPVT PRIMVM.

HIS ita positis, quibus maris dominium nitatur fundamentis videamus, vt illud haberi posse demonstramus. In ipsa itaque mundi origine, omnium Creator Deus